

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Ingabearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.

Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

25 år sedan Santa Cruz-massakern

Ingen incident under Indonesiens ockupation av Östtimor 1975-1999 betydde mer än massakern på kyrkogården Santa Cruz i Dili den 12 november 1991 för att göra frågan känd i omvärlden. Tidigare hade otaliga övergrepp begåtts i det fördolda. För första gången bevitnade utländska journalister den indonesiska militärens övergrepp mot Östtimors befolkning. Max Stahl filmade händelseförloppet och lyckades smuggla ut inspelningen av de förskräckliga scenerna som även visades i Sverige. En hel omvärld blev chockad.

Militären sköt mot obebäpnade civila, som deltog i en sorgetåg till minne av den två veckor innan mördade studenten Sebastiao Gomez. En utländsk parlamentarikergrupp var då på plats och därför var det ett ypperligt tillfälle att låta omvärlden veta att motståndet mot den indonesiska ockupationen fortsatte. När de fredliga demonstranterna närmade sig kyrkogården möttes de av militär. En av huvudarrangörerna var Constancio Pinto som nu är handels-, industri- och miljöminister och säger att den 12 november är en nationaldag för Östtimor i och med att den blev en vändpunkt för självständighetskampen. Därför är den betydelsefull att högtidlighålla än idag. Beskjutningen ledde till att 271 människor mördades. Antalet saknade var 250. Flera hundra

arresterades och kan ha dödat efteråt i syfte att förhindra att incidenten skulle bli känd.

Den internationella solidaritetsrörelsen för Östtimor fick en mycket stor skjuts framåt av incidenten. I USA bildades samma år som en följd av massakern East Timor and Indonesian Network (ETAN) som efteråt kom att spela en betydelsefull roll för att ändra USA:s politik i Östtimorfrågan. På 25-årsdagen av incidenten krävde ETAN att FN, Indonesien, Östtimors regering och världssamfundet måste motsätta sig straffrihet för brotten mot mänskligheten och krigsförbrytelseerna som begicks under ockupationen genom att bl.a. agera för att de ansvariga inte ska kunna fortsätta sina karriärer. Krav ställdes även på att upprätta en internationell domstol för att ställa de skyldiga för massakern och andra människorättsbrott inför rätta och att president Jokowi måste uppfylla sina vallöften att ta itu med övergreppen som begicks under Suhartos diktatur 1966-1998. Slutligen krävde ETAN att Indonesiens regering måste betala kompensation till de överlevande och till de mördades familjer samt att USA ber Östtimors befolkning om ursäkt för stödet till Indonesien under ockupationen.

Gabriel Jonsson